
Datum 2025-09-23
Anteckningar förda av Elin Sjöstrand
Projektkoordinator Yrkesresan,
0728-854865

Minnesanteckningar Områdesnätverk Äldre

Tid: 2025-09-23
Plats: Teams

Närvarande:

Delregion Nordväst: Suzanne Madar Bilalli (Båstad)
Delregion Mellersta: Pia Johnsson (Lund)
Delregion Malmö: Petter Yngvesson
Delregion Sydväst: Alexandra Knöös (Trelleborg)
Delregion Nordost: Sebastian Larsson (Bromölla)
Delregion Sydost: Ingen representant närvarande
Skånes Kommuner: Anna Lanje, Elin Sjöstrand

Frånvarande: Titti Unosdotter (Helsingborg), Cecilia Mårtensson (Höör), Anne Petäjäjärvi Johansson, Johan Greco (Vellinge), Nadja Lindvall (Kristianstad), Viktoria Leidersdorff-Menzel (Ystad)

Ny deltagare i nätverket: Sebastian Larsson (Bromölla)

1. Välkomna och presentation av deltagare i nätverket

Nya samordnare från Skånes Kommuner samt ny representant för delregion nordost.

2. Föregående minnesanteckningar

Besök av enheten för tandvårdsstyrning, Region Skåne.

Referensperson önskas från kommun gällande frågeställningar där kommunen och tandvården ska samverka. Höör har anmält en person, önskemål om ytterligare en (eller fler). Gärna första linjens chef inom äldreomsorg.

3. Information från RSS nätverksmöte i Stockholm 3-4/9 Områdesnätverkens uppdelning och uppdrag

Historisk tillbakablick

Samordnarna var på nätverksmöte i Stockholm i september och berättar kortfattat om dagarna.

RSS samverkan på nationell nivå

SKR samordnar nätverk på nationell nivå. En viktig roll för att bidra till en mer likvärdig socialtjänst, arbetar därför likartat och med gemensam struktur. En genomlysning har gjorts av nätverken. De flesta

nätverken är kvar, nätverket äldreomsorg och kommunal hälso-och sjukvård har delats upp och blivit två olika nätverk. Kvinnofrid avslutas i denna form.

Uppdragsbeskrivning för nationella RSS-nätverk

Det har tagits fram en uppdragsbeskrivning för det nationella RSS-nätverket:

- Utses av ledning regional RSS
- Ha möjlighet att hämta in information från länets kommuner samt föra tillbaka information till länets kommuner
- Mandat att föra länets talan
- Bidrar till nätverksträffarnas innehåll och agenda
- Ingår i olika temagrupper som bildas utifrån fokusområden, aktuella frågor och arbeten som sker nationellt

Största förändringen nationellt är att det inte blir lika stort fokus på informationsspridning, utan det flyttas till digitala forum (Socialtjänsten på agendan). Man strävar i stället mot att bli ett mer arbetande nätverk. Det pågår fortsatt diskussioner nationellt om vad det kommer innebära att vara ett arbetande nätverk samt vilka fokusområden nätverket för äldreomsorg ska ha framöver.

Regionala områdesnätverk

Våren 2023 startades de regionala områdesnätverken i Skåne. Syftet med områdesnätverken är att säkerställa informationsflöde, samordning och inriktning mellan RSS-strukturen, kunskapsstyrningen, Vårdsamverkan Skåne och det strategiska nätverket för hälsa, social välfärd och omsorg. Deltagare till nätverken utses av socialchefer i delregionen. Deltagarna ska bidra med verksamhetsperspektiv och säkerställa informationsflödet mellan kommunerna i delregionen.

Dialog kring uppdrag och arbetet framåt forts.

Uppdrag till nätverket kommer från socialchefsnätverket. Fokusområdena för 2023-2024 har varit kompetensförsörjning, stärkt kunskapsbaserad verksamhet, stärkt kommunal vård och omsorg (ny SoL + Nära vård). RSS-nätverket har inte uttryckt nya prioriteringar, och socialchefsnätverket gör ett arbete just nu med att prioritera fokusområden för kommande period.

I det nationella nätverket fastslog vi att tidigare fokusområden fortsatt känns aktuella. Däremot behöver vi snäva åt våra fokusområden för att kunna leva upp till att vara ett arbetande nätverk, det behöver vara mer inringat och snävare frågeställningar som vi kan jobba vidare med. Vi avvaktar just nu socialchefsnätverkets prioriteringar innan vi beslutar om fokusområdena för vårt nätverk kommande period. Vårt strategiska nätverk har inte heller tilldelat oss något uppdrag.

Nuläge områdesnätverk äldreomsorg

Skånes Kommuner gör just nu en utvärdering för att följa upp hur områdesnätverken fungerar. Vi håller också på att ta fram en uppdragsbeskrivning för deltagarna i våra områdesnätverk. AL och ES kommer fortsatt ha avstämningar med samordnarna för områdesnätverket kommunal hälso- och sjukvård samt funktionshinder, för att säkerställa informationsflödet och samverkan mellan nätverken i Skåne.

I dagsläget har vi nätverksträffar tre gånger per termin för områdesnätverk äldreomsorg. Två digitala tillfällen och ett fysiskt tillfälle. Vi beslutar att vi fortsätter med detta upplägg tills vidare.

PY tar över efter APJ i AU. Vi delar minnesanteckningar, presentationer från nationella nätverket, tipsar om utbildningar (med mera), i Teams precis som tidigare.

Dialog

AL reflekterar över att förändringarna som gjorts nationellt inte innebär någon större förändring för oss i Skåne eftersom vi redan innan har haft två nätverk. AL öppnar därefter upp för dialog.

Nätverket är överens om att hälso- och sjukvårdsfrågor går hand i hand med äldreomsorgsfrågor, tandvården är ett sådant exempel. Det är viktigt att diskutera frågor tillsammans för att identifiera vilka frågor som ska beredas vidare i vilket nätverk. Vi betonar vikten av att hålla fast vid samarbetet med kommunal hälso- och sjukvårdsnätverket precis som tidigare. Vi tjänar på att samverka med varandra eftersom vi har olika perspektiv och behöver hitta strukturer för att kommunicera mellan nätverken och identifiera vilka frågor som ska beredas i vilket nätverk. Skånes Kommuner har interna avstämmningar mellan nätverken för att kunna lyfta vidare frågor i rätt nätverk i enlighet med den nya nationella nätverksstrukturen.

Dialogen fortsätter om förväntningar framåt. I en av delregionerna har det varit svårt att få till dialoger med kommunerna. Det är sin sak med information, det går alltid att sprida vidare. Men frågor som kräver dialog är svårare att få till. Det kommer ett önskemål om att konkretisera frågor i dagordningen inför våra möten så att deltagarna hinner lyfta frågorna vidare i delregionerna inför mötet så de säkert kan föra delregionernas talan.

Vidare fastslår nätverket att syftet för våra områdesnätverk behöver bli tydligare. Varför sitter vi här? Varför samlas vi i denna konstellation? Det behöver också bli tydligare vad som förväntas av deltagarna i nätverket. Ska det vara informationsspridning, erfarenhetsutbyte eller ett arbetande nätverk? AL förklarar att det framöver är tänkt att vara alla delar. Fångas det signaler från kommunerna så ska vi kunna lyfta det vidare nationellt. Det ska också finnas utrymme för erfarenhetsutbyte.

Det förs en dialog kring att det är viktigt att det kommer en tydlighet vad uppdraget innebär för uppdragsgivarna också. Socialcheferna är ansvariga för att utse deltagare till nätverken och säkerställa att deltagarna har förutsättningar att delta och närvara på möten.

Vidare diskuteras sårbarheten i att vara ensam representant för en delregion. Om en deltagare återkommande inte har möjlighet att närvara på våra nätverksträffar så bör platsen göras vakant och lämnas vidare till någon med bättre förutsättningar.

AL summerar. Det pågår mycket kring områdesnätverken just nu. Skånes Kommuner har precis skickat ut en utvärdering och vi tar fram en uppdragsbeskrivning för deltagarna till nätverken. Samtidigt ska vi hitta rätt i de nationella ändringarna som gjorts och strävan mot att bli ett mer arbetande nätverk. Vi behöver tydliggöra vårt syfte och konkretisera frågor som ska lyftas vidare i delregionerna. Vi kommer återkomma i frågan på våra kommande nätverksträffar.

4. Information statsbidrag; mer kunskapsbaserad Äldreomsorg

AL redogör för sitt uppdrag som strateg inom området äldre på Skånes Kommuner, med fokus på uppdraget som projektledare för en kunskapsbaserad äldreomsorg.

Äldreomsorgens utmaningar:

- Demografiska förändringar
- Snabbt växande vård- och omsorgsbehov
- Ökad förekomst av demenssjukdomar
- Personal- och kompetensförsörjning
- Varierande kvalitet

Regeringen har via Socialstyrelsen gett RSS i uppdrag att förbättra kunskapsstyrningen. Skånes Kommuner hade en workshop med de skånska kommunerna i våras där vi pratade om samordning av pågående omställningar, möjligheten att dela resurser och ta fram gemensamma strategier. Utifrån denna workshop har AL tagit fram en projektplan för hur vi ska jobba med förflyttningen kopplat till andra reformer och satsningar som redan görs (god och nära vård, Yrkesresan, VO College).

Aktiviteter inom projektet:

- Arbetsgrupp för samverkan med nära vård - identifiera utvecklingsområden
- Implementering av nationella demensstrategin
- Etablera samverkan med FoU
- Sprida kunskap om ISU
- Yrkesresan för äldre
- Stärka satsningar inom VO-college

Förväntade effekter på lång sikt:

- Långsiktigt hållbara och likvärdiga förutsättningar för personcentrerad, kvalitativ och kunskapsbaserad omsorg
- Väl utvecklad och fungerande kunskapsstyrning inom äldreomsorgen
- Att de skånska kommunerna genom systematiska uppföljningar och utvärderingar samlar in kunskap lokalt och bidrar till nationell kunskapshöjning.

Nätverket tycker det är bra att vi kopplar ihop alla delar så vi kan jobba mer effektivt. Det är väldigt brett, så samverkan är nödvändig.

5. Dialog omställning nya SoL

- Områdesnätverksdag 19/11.
Förslag; förebyggande och lätt tillgänglig äldreomsorg:
 - Helsingborg kognitivt vänlig stad, lokal Norra Strandgatan 21
 - Ytterligare 1-2 goda exempel önskas.

AL betonar att programmet för områdesnätverksdagen är under uppbyggnad men vill gärna ha nätverkets input på tema och förslaget att lyfta Helsingborg som gott exempel. Nätverket tycker det låter bra. En deltagare ger även förslag på att ta kontakt med Ystad som skulle satsa på Äldrecentraler. Det är flera andra kommuner som är intresserade av att göra något liknande, så det hade varit intressant att ta del av.

- Nätverk för socialtjänstens omställning
 - Insatser utan behovsbedömning, IUB 9/9
 - Två nätverksträffar till under hösten

AL berättar om det öppna nätverket för socialtjänstens omställning. Hittills har det inte varit så välrepresenterat från vård och omsorg, utan många frågor från Barn och unga. Sprid gärna till kommunerna så vi får fler deltagare.

- Lärprocessen - Framtidens socialtjänst

AL beskriver kortfattat om lärprocessen och berättar om uppstartskonferensen som kommer vara i januari.

Dialog:

- Vad bubblar i kommunerna kopplat till SoL?

Det händer jättemycket. Tidigare var det fokus på planering och förberedelser inför (ändring av delegationsordningar, få politiken på banan osv). Nu handlar det om att *göra* de stora förflyttningarna.

En av deltagarna berättar att deras olika förvaltningar möts för att diskutera hur de ska jobba med nya SoL tillsammans eftersom alla berörs på ett eller annat sätt. På kulturförvaltningen handlar det kanske om att anpassa sina olika mötesplatser, medan det i skolan handlar om hur man ska få eleverna att vilja bli intresserade av att läsa till undersköterska. Ju mer de olika förvaltningarna pratar om nya lagstiftningen tillsammans, desto fler beröringspunkter hittar de. Men politiken måste vara med på banan och förstå kedjan, och hur viktig den är.

- Förslag på andra goda exempel?

Detta diskuterades redan på föregående bild där vi föreslogs kontakta Ystad gällande Äldrecentraler.

- Vil ni veta mer om lärprocessen?

Nätverket vill gärna ha mer information om vad det är och vad vi står just nu.

6. Nuläge Yrkesresan Äldre i Skåne

Lyckad kick-off för kontaktpersonerna inom Yrkesresan Äldre i Eslöv den 12 september. Det var bra uppslutning och fanns representanter från 28 kommuner. Huvudfokus låg på att göra en riskbedömning som kan användas som stöd i planeringen. Exempel på risker som lyftes var;

- Sårbart med en kontaktperson
- Ekonomi/budget
- Oengagerade chefer
- Om Yrkesresan upphör vi projektets slut 2028, vad händer då?
- Personalomsättning gör att man på sikt kommer ha medarbetare som befinner sig i olika faser i sitt lärande, hur påverkar det arbetsplatslärandet?
- Brist på förståelse i ledning och andra högre befattningar/ej förankrat.

Nätverket betonar risken med ekonomin för Yrkesresan, det kommer innebära en stor kostnad för kommunerna att låta alla medarbetarna genomföra kurserna. APT och andra inplanerade möten används redan till annat, så de är inte ett alternativ för alla kommuner. Nätverket lyfter också fram ett önskemål att få ta del av goda exempel för att få inspiration från hur andra kommuner har gjort.

Områdesnätverket vill gärna ta del av riskbedömningen när den är klar.

ES berättar vidare om tidplanen framåt för Yrkesresan Äldre i Skåne. Under hösten sker planering för pilot-kommunerna som kommer starta med Yrkesresan efter årsskiftet. Det kommer ske en workshop

för alla kontaktpersoner inom Yrkesresan i december för att prata arbetsplatslärande, en lärande organisation och en kunskapsbaserad socialtjänst kopplad till nya SoL.

Under våren 2026 kommer piloterna starta upp Yrkesresan Äldre i sina kommuner, övriga kommuner fortsätter med planering och förberedelser i sin egen takt. Stor gemensam regional kick-off är planerad till hösten 2026.

Framgent önskar nätverket information om Yrkesresan Äldre på ett övergripande plan och mer strategisk nivå.

7. Sömlös vård och omsorg, Svenskt Demenscentrum

- Vilka möjligheter/hinder finns för kommuner att använda framtagna verktyg? Dela eventuella erfarenheter.

Det ser väldigt olika ut i olika kommuner eftersom man har olika förutsättningar. Det kan finnas en vinst med att ta fram förslag på hur man kan jobba med verktygen om man är en liten kommun, mellan kommun respektive stor kommun.

AL ska fråga om Alma, som har varit med och tagit fram verktygen, har möjlighet att komma och berätta mer på en av våra kommande nätverksträffar. Därefter beslutar vi om, och i så fall hur, nätverket ska arbeta vidare med frågan.

8. Aktuellt från andra områdesnätverk eller skånegemensamma samverkansgrupper

- Minskat hemtjänstbehov beskrivs från flera kommuner, dialog.

Nationellt säger man att andelen minskar, men inte behovet/antalet. Hur ser det ut i Skåne?

Vi konstaterar att det ser väldigt olika ut i Skåne, i vissa fall har det ökat men i de flesta fall har andelen minskat. De flesta kommuner har gjort egna analyser eller reflektioner om orsaker, och ofta kan man härleda förändringarna till ett förändrat arbetssätt (nya rutiner och vägledningsdokument) eller liknande. En av deltagarna beskriver att de har tydligt minskat behov, både inom hemtjänst och särskilt boende, men är osäker på orsakerna i dagsläget. I det fall där man upplever ett ökat behov ser man en tydlig koppling till att ärendena snarare blir tyngre, och att det är dessa svårare ärenden som gör att behovet ökar.

AL kommer ta nätverkets input tillbaka till socialchefsnätverket för att avgöra om frågan ska utredas vidare.

9. Övrigt

Inget att tillägga.

Mötet avrundas.

Vid anteckningarna

Elin Sjöstrand, projektkoordinator Yrkesresan